

УДК 343.8

Калашнікова К. А.

*здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права*

СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОГО ВПЛИВУ НА ЗАСУДЖЕНИХ ОРГАНАМИ ПРОБАЦІЇ

Розглянуто особливості соціально-виховного впливу на засуджених органами пробації у розрізі виправлення та ресоціалізації засуджених, а також співвідношення з категорією «соціально-виховна робота».

Ключові слова: пробація, соціально-виховний вплив, виправлення, ресоціалізація, соціально-виховна робота, мотивація засуджених, криміногенні потреби.

Рассмотрено особенности социально-воспитательного влияния на осужденных органами пробации в разрезе исправления и ресоциализации осужденных, а также соотношение с категорией «социально-воспитательная работа».

Ключевые слова: пробация, социально-воспитательное влияние, исправление, ресоциализация, социально-воспитательная работа, мотивация осужденных, криминогенные потребности.

Постановка проблеми. На шляху до європейської інтеграції та зважаючи на позитивний досвід зарубіжних країн, Україна прийняла рішення щодо вдосконалення своєї правової системи, зокрема, гуманізації державної політики у сфері виконання покарань шляхом запровадження інституту пробації. Із прийняттям 5 лютого 2015 року Верховною Радою України Закону України «Про пробацію» Україна стала на крок ближче до європейської моделі роботи з правопорушниками.

Своєрідним аналогом служби пробації в Україні була кримінально-виконавча інспекція, яка в межах раніше діючого законодавства виконувала контролюючу функцію щодо деяких покарань, альтернативних позбавленню волі. Проте, служба пробації в країнах розвинутої демок-

ратії істотно відрізняється від існуючої раніше кримінально-виконавчої інспекції за своїми функціями, організацією діяльності, кадровим забезпеченням, методами роботи. Головною відмінністю є те, що законодавством не було передбачено серед обов'язків персоналу кримінально-виконавчої інспекції проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. Індивідуально-профілактичну роботу здійснювали органи внутрішніх справ, соціальну роботу – органи соціальної політики на добровільній основі. Особистість правопорушника після винесення вироку, вивчалася в основному для ідентифікації та контролю [1].

Розглядаючи свого часу питання реформування кримінально-виконавчої інспекції в службу проба-

ції, О. Б. Янчук зазначав, що за її існування соціальні та особистісні проблеми засуджених, що нерідко ставали причинами вчинення ними злочинів, і більш того, причинами нових злочинів, залишались невирішеними [2]. Саме тому постало питання перегляду підходу до державної політики у сфері виконання покарань та запровадження інституту пробації.

Закон України «Про пробацію» не лише трансформував кримінально-виконавчу інспекцію як орган Державної кримінально-виконавчої служби України у принципово новий для України орган – уповноважений орган з питань пробації, але й вперше акцентував увагу не на формальній стороні виконання покарань у формі нагляду (виключно контролю), а на змістовній, бо на відміну від раніше існуючої пенітенціарної системи запроваджена служба пробації вибудовується як раз таки на підґрунті соціально-виховного впливу на засуджених [3, с. 133].

Інакше кажучи, соціально-виховний вплив на засуджених органами пробації є відносно «молодою» категорією кримінально-виконавчої науки та веде свій відлік існування з моменту прийняття 5 лютого 2015 року Верховною Радою України Закону України «Про пробацію». До цього часу на законодавчому рівні серед положень Кримінально-виконавчого кодексу України було передбачено здійснення виховної роботи лише із засудженими до виправних робіт. Якщо категорія «соціально-виховний вплив на засуджених до позбавлення волі» методично та нормативно закріплена, прикладом чого слугує окрема глава 19 Кримінально-виконавчого кодексу

України, й у цьому напрямку існує безліч наукових праць та надбань, то питання здійснення соціально-виховного впливу органами пробації на засуджених до альтернативних позбавленню волі покарань в силу незначного часу законодавчо обумовленого існування потребує уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження питання провадження соціально-виховного впливу на засуджених зроблено такими вітчизняними та зарубіжними вченими, як: К. А. Автухов, Ю. В. Баранов, Є. Ю. Бараш, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, Т. П. Бутенко, А. В. Губенко, О. М. Джужа, Г. О. Радов, О. В. Савченко, А. Х. Степанюк, О. В. Таволжанський, О. С. Турчина, Н. Б. Хуторська, С. Х. Шамсунов, І. С. Яковець та ін.

Постановка завдання. Мета статті полягає у розкритті сутності соціально-виховного впливу на засуджених органами пробації відповідно до норм чинного законодавства України.

Виклад основного матеріалу. Поняття «соціально-виховний вплив на засуджених» запозичене з загальної педагогіки й психології та пристосовано до цілей кримінально-виконавчої науки. З огляду на цей факт та зважаючи, що нині відсутнє нормативне визначення даної дефініції, розкрити дане поняття, опираючись на результати законотворчої діяльності неможливо, тому виникає потреба у зверненні до довідкової літератури.

Словники визначають «соціальний» як такий, що пов'язаний із життям і стосунками людей у суспільстві, породжений умовами суспільного життя, певного середовища, ладу, існуючий у певному суспільстві,

а «виховний» як такий, що відноситься до виховання, призначений для виховання, справляє благодотворний вплив, сприяє вихованню.

Трохи важче з дефініцією «вплив», бо це складне соціальне явище ще не має остаточного визначення в будь-якій галузі людських знань. Традиційно вважається, що один із найбільш поширених варіантів цього поняття полягає в тому, що вплив – це використання конкретних засобів, за допомогою яких можливо вносити зміни в поведінку конкретної особи [4; с. 394].

Враховуючи вищезазначене, розглядаючи соціально-виховний вплив у сфері пробації, а також беручи до уваги особливості та цілі виконання покарання, логічним було б твердження, що соціально-виховний вплив – це сукупність заходів, які спрямовані на досягнення мети виправлення та ресоціалізації засуджених, однак розглянемо категорії «виправлення» та «ресоціалізація» детальніше.

Єдина дефініція виправлення надана у статті 6 Кримінально-виконавчого кодексу України, відповідно до якої виправлення – це процес позитивних змін, які відбуваються в особистості засудженого та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки [5].

Наука кримінально-виконавчого права розглядає виправлення як один із напрямів діяльності органів та установи виконання покарань, який сприяє вихованню у засуджених соціально адекватних якостей, відновленню та розвитку соціально корисних зв'язків і відносин [6].

Проаналізувавши наукові підходи до правової категорії «виправ-

лення», найбільш доречною видається пропозиція О. С. Турчиної розглядати виправлення як переосмислення засудженим своєї негативної поведінки, вивчення причин, які її породжували, формування ціннісних орієнтирів людини, відмову від девіантного способу життя шляхом проведення всеохоплюючої, змістовної роботи із засудженим з метою подолання причин та факторів, що сприяли вчиненню злочину, та зміни в свідомості злочинця певних вад на чинники, які б, навпаки, пробудили позитивні риси характеру особистості, що є стійкими за будь-яких умов [7, с. 7].

З позицією О. С. Турчиної важко не погодитися, бо категорія виправлення є значно глибшою, аніж напрям діяльності органів та установ виконання покарань, вона пов'язана із психологічними особливостями особистості правопорушника, його світосприйняттям.

У той же час слід звернути увагу на той факт, що законодавець не дарма розкриває виправлення як процес, а не як результат. Це обумовлене тим, що оцінити виправлення засуджених неможливо та навіть не існує чітких критеріїв такої оцінки, бо зміни в особистості погано піддаються вимірюванню, властивості особистості практично ніколи не відрізняються чіткістю та недвозначністю тлумачення. Такі елементи виправлення, як позитивні зміни, що повинні відбутися в особистості засудженого, а також готовність до самокерованої правослухняної поведінки перевіряються і мають цінність саме в соціальній та психологічній площинах. Позитивні зміни в особистості засудженого – це психологічна категорія, а готовність до

правослухняної самокерованої поведінки має сенс у соціальному аспекті [8]. Саме тому норми закону орієнтують на необхідність роботи у напрямку виправлення та створення необхідних для цього умов, а не на його безумовне досягнення.

Поряд із категорією «виправлення» у статті 6 Кримінально-виконавчого кодексу України законодавець розглядає категорію «ресоціалізація» як свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві [5].

Якщо виходити з етимології поняття «ресоціалізація» (від лат. ге. – префікс, що вказує на повторну, поновлювану дію, і socialisation – усупільнення, від. socialis – суспільний), то під ресоціалізацією у сфері виконання покарань необхідно розуміти процес підготовки засудженого до повернення у суспільство, що ґрунтується на відновленні позитивних зв'язків, відносин і розвитку у засудженої особи соціально корисних якостей [6].

Знаний український науковець І. С. Яковець розглядає ресоціалізацію як своєрідний феномен, що має три прояви: як процес, результат і конкретні заходи, націлені на досягнення позитивного результату. На її думку, в ресоціалізації засуджених найважливішим є її осмислення не тільки як результату, а й певного, поділеного на декілька стадій, процесу подій, що відбуваються в житті цих осіб і які пов'язані з набуттям ними таких позитивних людських якостей та рис, які дозволяли б твердити про переосмислення свого ста-

влення до людських взаємин, суспільного буття, свого місця в соціумі та ін. [9, с. 253].

Дуже слушною є думка О. І. Богатирьової з приводу того, що до засуджених, які відбувають покарання, не пов'язані із позбавленням волі, можна застосовувати лише термін виправлення, бо дана категорія засуджених під час відбування покарання залишається у суспільстві і є його повноправними членами, а тому у них не виникає потреби повертатися до життя у суспільстві. Покарання, не пов'язані із позбавленням волі, дозволяють залишити засудженого у суспільстві і дати йому можливість свідомо доказати своє виправлення, не втративши при цьому соціально корисних та родинних зв'язків [6].

Зважаючи на те, що особи, які відбувають покарання, не пов'язані з обмеженням чи позбавленням волі, та звільнені від відбування покарання з випробуванням чи звільнені від відбування покарання вагітні жінки і жінки, які мають дітей віком до трьох років, не зазнають ізоляції від суспільства під час відбування покарання та виконання покладених на них рішень суду обов'язків, недоцільно звертатися до категорії «ресоціалізація», розглядаючи питання соціально-виховного впливу на зазначене коло правопорушників. Визначати соціально-виховний вплив щодо даної групи осіб слід крізь призму виправлення – як сукупність заходів, які спрямовані на досягнення мети переосмислення негативної поведінки, відмову від девіантного способу життя шляхом формування ціннісних орієнтирів.

Основну увагу персоналу органів і установ виконання покарань, інших інституцій, залучених до про-

цесу виправлення, слід зосереджувати на створенні умов, за яких засуджені мали б можливість самостійної зміни свого ставлення до життя, отримання необхідних навичок для повернення в суспільство. Останнє забезпечується й завдяки ефективній організації соціально-виховної роботи з особами, що відбувають кримінальне покарання [10, с. 136].

Єдність у використанні термінів «соціально-виховний вплив» та «соціально-виховна робота» відсутня, хоча й трапляються випадки отождолення цих понять. Категорія «соціально-виховний вплив на засуджених» є більш широкою, аніж категорія «соціально-виховна робота із засудженими», та охоплює останню поряд з іншими взаємопов'язаними між собою категоріями, як наприклад, «виправлення», «ресоціалізація», «мотивація», «потреби».

Нормативне визначення соціально-виховної роботи із засудженими міститься у статті 123 Кримінально-виконавчого кодексу України та статті 13 Закону України «Про пробацію». Відмінність полягає у сфері розповсюдження поняття соціально-виховної роботи серед кола засуджених осіб: стаття 123 Кримінально-виконавчого кодексу України врегулює питання соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі, в той час як норми Закону України «Про пробацію» поширюють свою дію на засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, а також на осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, на звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, та на осіб, які відбувають покарання у виді обмеження

волі або позбавлення волі на певний строк, стосовно яких вживаються заходи з підготовки їх до звільнення.

Закон України «Про пробацію» у статті 13 розглядає соціально-виховну роботу як цілеспрямовану діяльність персоналу органу пробації для досягнення мети виправлення засуджених, яка проводиться за індивідуальним планом роботи із засудженим з урахуванням оцінки ризиків повторного вчинення кримінальних правопорушень та передбачає диференційований підхід під час надання консультативної, психологічної та інших видів допомоги, сприяння працевлаштуванню, залучення до навчання, участь у виховних заходах та соціально корисній діяльності, проведення індивідуально-профілактичної роботи [11].

Виходячи з визначення соціально-виховної роботи, окресленого у Законі України «Про пробацію», метою соціально-виховної роботи із засудженими органами пробації є виправлення засуджених шляхом створення сприятливих умов для інтеграції у суспільство, всебічного розвитку та саморозвитку засудженої особи.

Під час проведення соціально-виховної роботи за допомогою засобів зовнішнього впливу створюються необхідні умови для формування у засуджених основних компетенцій соціально адаптованої людини у сферах самостійної пізнавальної, цивільно-громадської, соціально-трудової, культурно-дозвільної діяльності та побутовій сфері. Соціально-виховна робота забезпечує формування та закріплення у суб'єктів пробації прагнення до заняття суспільно-корисною діяльністю, дотри-

мання вимог законів, інших прийнятих у суспільстві правил поведінки, підвищення їх загальноосвітнього і культурного рівня. При цьому заходи соціально-виховного характеру повинні обов'язково враховувати психологічні особливості особи, її кримінально-правову та демографічну характеристики [12, с. 14].

В процесі соціально-виховної роботи важливим фактором виправлення є досягнення результату зміни мотивації засудженої особи.

Мотивація (з лат. *movere*) – спонукання до дії; динамічний процес фізіологічного та психологічного плану, керуючий поведінкою людини, який визначає її організованість, активність і стійкість; здатність людини діяльно задовольняти свої потреби [13].

Важливість звернення уваги на категорію зміни мотивації засудженої особи полягає у тому, що засуджена особа повинна не просто стати на шлях виправлення, але й шляхом зміни установок внутрішньої мотивації скеровувати у подальшому власну поведінку в напрямку підтримання змін в особистості.

Ще одним поняттям, що допомагає розкрити сутність соціально-виховного впливу на засуджених є потреби. Термін «потреба» має кілька значень та у найзагальнішому це – стан людини, який виникає на основі суперечності між наявним і необхідним, що спонукає її до діяльності щодо усунення даної суперечності. Потреби поєднують у собі два компонента: об'єктивний та суб'єктивний. Об'єктивна сторона потреби зумовлена властивостями зовнішнього світу і людського організму, а суб'єктивна сторона визначається самою людиною, яка усві-

домлює об'єктивно існуючу реальність [14].

Наявність в особи потреб у тій чи іншій сфері життя є однією з передумов скоєння злочину, саме тому їх дослідження є необхідною умовою на шляху досягнення мети виправлення засудженої особи.

Законодавець не визначає поняття «потреба» у жодному нормативно-правовому акті, однак містить дефініцію «криміногенні потреби» у наказі Міністерства юстиції України №2020/5 від 26.06.2018 року «Про затвердження Методичних рекомендацій оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення повнолітніми особами, які вчинили кримінальні правопорушення (обвинувачуються у вчиненні кримінальних правопорушень)», де розглядає дану категорію як актуальні фактори ризику, оцінка яких свідчить про високу вірогідність їх впливу на виникнення протиправної (криміногенної) поведінки особи та потребу у заходах впливу для зменшення або усунення такого впливу [15].

Криміногенні потреби – це потреби, задоволення (вирішення) яких дозволить зменшити ризик виникнення протиправної поведінки у майбутньому [12, с. 51–52].

Інакше кажучи, в процесі здійснення соціально-виховної впливу із засудженими за допомогою існуючого формалізованого оціночного інструменту, що допомагає встановити причини й умови, що сприяли скоєнню злочину, і вирішити питання про те, чи слід уживати будь-яких заходів для попередження вчинення нового злочину, – оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення, орган пробації за затвер-

дженою шкалою градації визначає зв'язок рівня ризику вчинення повторного кримінального правопорушення з тим чи іншим фактором, серед яких: житло, освіта, робота, матеріальне становище, контроль над поведінкою та мисленням, психічний стан, вживання алкоголю, вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, стосунки у суспільстві, стосунки з рідними та близькими, ставлення до правопорушення, готовність до змін.

Наявність криміногенної потреби вказує на ті напрями роботи з особою та заходи, які мінімізуватимуть рівень ризику вчинення особою повторного кримінального правопорушення [16].

Врахування у процесі здійснення соціально-виховного впливу на засуджену особу її криміногенних потреб є безумовно необхідним елементом діяльності органу пробації, бо вирішення цих проблем не лише продемонструє небайдужість держави до її проблем, але й сформує у неї правильне уявлення задоволення власних потреб.

Зважаючи на проведені дослідження сутності соціально-виховного впливу на засуджених можна визначити, що соціально-виховний вплив на засуджених органами пробації базується на :

- дослідженні особистості злочинця, його способі життя та історії кримінальних правопорушень;

- виявленні проблем у різних сферах життєдіяльності людини, що стали «спусковим гачком» для вчинення злочину та можуть зумовити повторне скоєння кримінального правопорушення;

- організації заходів, що зможуть допомогти вирішити виявлені проблеми та скерувати особу на шлях виправлення.

Висновки. Відсутність нормативного визначення поняття соціально-виховного впливу перешкоджає правильному системному уявленню та співвідношенню даної категорії з іншими, передбаченими кримінально-виконавчим законодавством.

Уперше пропонується внести дефініцію «соціально-виховний вплив» до законодавства України в розрізі пробації, а саме розширити статтю 2 Закону України «Про пробацію», додавши до частини 1 пункт 7¹, який викласти в редакції: «соціально-виховний вплив – це сукупність заходів, що застосовуються до суб'єктів пробації з метою вирішення криміногенних потреб, формування прагнення до певної моделі соціально значущої поведінки і досягнення мети виправлення».

Правильне визначення головних понять у юридичній науці, у тому числі кримінально-виконавчому праві, має особливо велике значення, бо від цього залежить не лише якість розробки галузі, але й правозастосовна діяльність у цілому.

Список використаних джерел

1. Янчук О. Б. Прийняття Закону України «Про пробацію» - як перший результат на шляху до впровадження європейської моделі роботи з правопорушниками : [Доповідь начальника департаменту КВІ]. Довідкова інформація офіційного сайту Державної пенітенціарної служби України від 18.02.2015. URL: http://kvs.gov.ua/zmi/KVI_Yanchuk_dopovid_18022015.pdf.

2. Янчук О. Б. Сучасний стан та пріоритетні завдання реформування кримінально-виконавчої інспекції України в службу пробації. URL: <http://kvs.gov.ua/zmi/SuchasnyyStanPytannya08082014.pdf>.
3. Бараш Є. Ю. Організаційно-правові засади становлення інституту пробації в Україні: сучасний стан і шляхи вдосконалення. *Право України*. 2016. № 5. С. 130–136.
4. Савченко О. Щодо співвідношення понять «виховний вплив» та «соціально-виховна робота» в кримінально-виконавчому законодавстві України. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 393–396.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України: Кодекс України від 11 липня 2003 року №1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
6. Богатирьова О. І. Проблемні питання застосування засобів виправлення та ресоціалізації до засуджених, які перебувають на обліку в кримінально-виконавчій інспекції. *Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право)*. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znriyua_2013_2_25.
7. Турчина О. С. Громадський вплив як один з основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.08. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 16 с.
8. Романов М. В. Виправлення засуджених до позбавлення волі як результат діяльності системи виконання кримінальних покарань. *Проблеми злочинності : республік. міжвід. наук. зб. / відп. ред. В. Я. Тацій*. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2008. Вип. 9. С. 190–198.
9. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків : Право, 2013. 392 с.
10. Автухов К. А. Виправлення засуджених через застосування кримінальних покарань: реалії та перспективи. *Правовий вплив на неправомірну поведінку : актуальні грані : монографія / К. А. Автухов [та ін.] ; ред. : О. В. Козаченко, Є. Л. Стрельцов*. Миколаїв, 2016. С. 126–162.
11. Про пробацію: Закон України від 05 лютого 2015 року №160-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19>.
12. Кримінально-виконавче право України : підручник : ТОМ II (у 2-х т.) / [Музика А. А., Конопельський В. Я., Письменський Є. О. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Є. Ю. Бараша. Київ : Нац. акад. внутр. справ, ФОРМ Кандиба Т. П. 2018. 622 с.
13. Мотивація. *Вікіпедія – вільна енциклопедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Мотивація>.
14. Таволжанський О. В. Цілі соціально-виховної роботи з засудженими до позбавлення волі. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2013. № 3. С. 222–226. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2013_3_41.
15. Про затвердження Методичних рекомендацій оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення повнолітніми особами, які вчинили кримінальні правопорушення (обвинувачуються у вчиненні кримінальних правопорушень) : Наказ Міністерства юстиції України від 26 червня 2018 року № 2020/5. URL: http://www.probation.gov.ua/wp-content/uploads/2018/09/Наказ-МЮ-№-2020_5-від-26.06.2018-Про-затвердження-Методичних-рекомендацій.pdf.
16. Наконечна А. М. Людські потреби: поняття, види. *Науково-практична Інтернет-конференція* 16.06.2016. року «Генезис публічного та приватного права: європейський вимір». Секція №1. Теорія та історія держави і права. Історія політичних і правових вчень. Філософія права. URL: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1299%3A140616-16&catid=154%3A1-0616&Itemid=193&lang=ru.

K. Kalashnikova,
Postgraduate Student of the
Research Institute of Public Law

ESSENCE OF THE SOCIAL-EDUCATIONAL INFLUENCE OF THE PROBATION BODIES ON CONVICTS

The article examines the aspects of the social-educational influence of the probation bodies on convicts. To date, there is no any normative definition of the concept «social-educational influence on convicts». Given the fact that the definition of the notion is taken from the general pedagogy and psychology and adapted to the objectives of the criminal-executive science, we consider the essence of the social-educational influence on convicts through the interpretation of the constituent concepts of that notion.

The essence of the social-educational influence of the probation bodies on convicts in the context of their correction and resocialization is revealed. Besides, the correlation between the categories «social-educational effect» and «social-educational work» is considered. Attention is paid to the normative definition of the social work with convicts.

The changes in the convicts' motivation, as the needed result of the social-educational influence, are analyzed. The issue of resolving criminogenic needs of convicts, as a necessary element of the social-educational influence of the probation bodies on them, is separately considered. The criminogenic need is the starting point for the relevant directions of work with a convict and for the measures that will minimize the risk level of committing the repeated crime by the convicts.

The lack of the normative definition of the concept «social-educational influence» prevents the correct system representation and correlation of that category with other ones, which are envisaged by the criminal-executive legislation. So, it is proposed to introduce the definition of the «social-educational influence» in the legislation of Ukraine in the probation context, namely to expand the article 2 of the Law of Ukraine «On probation».

Keywords: *probation, social-educational influence, correction, re-socialization, social-educational work, motivation of convicts, criminogenic needs.*

Надійшла до редакції 07.11.2018